

موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

پایش تحولات تجاری

آخرین سیاست های تجاری کشورها جهت مقابله با ویروس
کرونا

گزارش شماره ۵

چکیده

با گسترش ویروس کرونا و بحران‌های ناشی از آن، چالش‌های متعددی پیش روی جوامع قرار گرفته است و تبعات جدی را برای صنایع و فعالان اقتصادی داشته است. همه دولت‌ها به دنبال راه‌حلی برای کاهش اثرات منفی این بحران هستند. در این راستا کشورهای مختلف در جهت حفظ امنیت غذایی و تامین تجهیزات پزشکی و درمانی مورد نیاز خود، اعمال سیاست‌های تجاری موقتی را در دستور کار قرار دادند. آخرین تحولات در این حوزه به شرح زیر است:

- رؤسای سه سازمان بین‌المللی شامل سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی (فائو)، سازمان بهداشت جهانی و سازمان تجارت جهانی با صدور بیانیه‌ای مشترک هشدار دادند که اگر مقامات کشورها نتوانند «به طور مناسبی» بحران ویروس کرونا را کنترل کنند، احتمال کمبود مواد غذایی در سراسر جهان وجود دارد. لذا بایستی با حمایت از تولیدکنندگان مواد غذایی در سطح فرآوری و خرده‌فروشی به حفظ زنجیره‌های تأمین مواد غذایی کمک نمود.

- بررسی کشورها نشان داد که اکثر کشورها برای حفظ امنیت غذایی مردم خود از سیاست‌های محدودکننده جهت صادرات در رابطه با محصولات غذایی استراتژیک از جمله حیوانات زنده، فرآورده‌های گوشت و ماهی، سبزیجات و فرآورده‌های آن‌ها اتخاذ کرده‌اند.

- کشورهای مختلف جهان تمهیداتی را برای مبارزه با شیوع بیماری کرونا در رابطه با محصولات غذایی و کشاورزی اتخاذ کردند. به عنوان مثال کشورهای مقدونیه، قرقیزستان و قزاقستان بر صادرات گندم و آرد گندم ممنوعیت موقت ایجاد نمودند. کشورهای قرقیزستان، هند، پاکستان، ویتنام، فلیپین جهت تامین امنیت غذایی بر صادرات برنج ممنوعیت موقت اعمال نمودند. همچنین کامبوج نیز سیاست محدودیت در سهم صادرات برنج از کل تولید بکار برده است. علاوه بر این در خصوص لبنیات نیز روسیه با ممنوعیت واردات، آرژانتین با جایگزینی اعطای مجوز واردات بصورت دستی و حذف اعطای مجوز بصورت الکترونیکی و السالوادور با حذف موقت تعرفه واردات محدودیت ایجاد کردند. این محدودیت‌ها در خصوص گوشت و ماهی نیز اعمال شده است بطوری که کشورهای روسیه، قزاقستان، موریس و آرژانتین با استفاده از ابزارهای تعرفه‌ای و اقدامات بهداشتی و نباتی در واردات ممنوعیت موقت ایجاد نموده‌اند. واردات این محصولات از ایران نیز از طرف کشور موریس تا اطلاع ثانوی ممنوع اعلام شد.

- در رابطه با فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی نیز کشورهای مختلف جهان تمهیدات محدودکننده‌ای را اعمال کردند. از جمله کشورهای چین، کلمبیا، اکوادور، ساحل عاج، اتحادیه اروپا، هند، اندونزی، مالزی، مراکش، پاکستان، پرتغال، آفریقای جنوبی، تایلند، اوکراین و سوییس بر روی ماسک و تجهیزات محافظتی محدودیت‌های صادراتی وضع کرده‌اند. در این میان هند علاوه بر ممنوعیت صادرات این کالاها، به طور خاص روی ماسک محدودیت صادراتی نیز ایجاد کرده است و اروگوئه نیز تعرفه واردات این کالاها را حذف کرده است. علاوه بر این کشورهای اندونزی، هند، ساحل عاج، قرقیزستان، پاکستان، آفریقای جنوبی، اوکراین، صادرات ضدعفونی‌کننده‌ها و مواد اولیه تولید آن‌ها را ممنوع اعلام کرده است. همچنین

کشورهای اوکراین، هند، روسیه ممنوعیت موقت صادرات تجهیزات پزشکی را اعمال نمودند. هند تعرفه واردات این تجهیزات را کاهش داده است.

- در ایران نیز همانند سایر کشورها برای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا، از هفتم اسفند سال گذشته (۱۳۹۸) تعداد پنج دستورالعمل و بخشنامه گمرکی مبنی بر ممنوعیت صادرات مواد اولیه تولید ماسک‌های پزشکی تا اطلاع ثانوی و همچنین ابطال کلیه مجوزهای صادرات اقلام بهداشتی محافظت شخصی ابلاغ شده است.

فهرست مطالب

- ۱- مقدمه ۴
- ۲- محورهای بیانیه سه سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی (فائو)، سازمان بهداشت جهانی و سازمان تجارت جهانی در جهت حفظ امنیت غذایی جهان در ۳۱ مارس ۲۰۲۰ ۵
- ۳- آخرین محدودیت‌های تجاری اعمال شده در جهان بر مواد غذایی و کشاورزی ۵
- ۴- آخرین محدودیت‌های تجاری اعمال شده در جهان بر فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی ۶
- ۵- سیاست‌های تجاری موقت ایران در خصوص فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی ۶
- ۶- جمع‌بندی ۷
- ۷- منابع ۹
- ۸- پیوست ۱۰

۱- مقدمه

شیوع گسترده ویروس جدید کرونا که تحت عنوان کوئید-۱۹ شناخته می‌شود بار دیگر نشان داد که جوامع تا چه اندازه نسبت به شیوع بیماری‌های همه‌گیر آسیب‌پذیر هستند. از سوی دیگر اثرگذاری شدید این بیماری بر اقتصاد جهان و اقتصاد کشورهای پیشرفته نشان از اهمیت کنترل زودهنگام این بیماری برای کاهش اثرات آتی دارد. اثر شدید این بیماری بر عرضه و تقاضای کالاهای مختلف در سطح جهان، موجب سقوط بازارهای مختلف از جمله نفت و بورس‌های معتبر جهانی گردید. بعلاوه هجوم مردم به فروشگاه‌ها در کشورهای اروپایی، ترس از تامین کالاهای اساسی و بهداشتی را در سطح جهان بوجود آورد. در واکنش به این تحولات، کشورهای تولیدکننده، محدودیت‌های صادراتی و وارداتی برای کالاهای اساسی، فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی اعمال نمودند.

به دنبال آن در تاریخ ۳۱ مارس ۲۰۲۰ رؤسای سه سازمان بین‌المللی شامل سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی (فائو)، سازمان بهداشت جهانی و سازمان تجارت جهانی با صدور بیانیه‌ای مشترک هشدار دادند که اگر مقامات کشورها نتوانند «به طور مناسبی» بحران ویروس کرونا را کنترل کنند، احتمال کمبود مواد غذایی در سراسر جهان وجود دارد. بر اساس این گزارش، بسیاری از کشورها، کسب و کارهای خود را به منظور کنترل شیوع ویروس کرونا به حالت تعلیق درآورده‌اند؛ اما این اقدام منجر به کاهش شدید حجم تجارت بین‌المللی و زنجیره‌های عرضه مواد غذایی شده است.

این در حالی است که ترس عمومی و بدنبال آن هجوم برای خرید مایحتاج در دوران قرنطینه، شکنندگی زنجیره‌های عرضه را نمایان ساخته است. عدم اطمینان در دسترسی به مواد غذایی می‌تواند مسبب موجی از محدودیت‌های صادراتی شده و بدین ترتیب منجر به ایجاد کمبود در بازار جهانی شود. ظهور چنین مشکلی در سطح جهانی، مسبوق به سابقه بوده و در بحران مالی جهانی سال ۲۰۰۷ نیز مشاهده شده است؛ در نتیجه آن بحران، دو کشور تولیدکننده برنج (هند و ویتنام) برای جلوگیری از افزایش قیمت در کشورهای خود، صادرات را محدود کردند که در اثر آن قیمت جهانی برنج افزایش یافته و شورش‌هایی در چندین کشور در حال توسعه رخ داد.

در ادامه در بخش دوم محورهای بیانیه صادر شده از سوی سه سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی (فائو)، سازمان بهداشت جهانی و سازمان تجارت جهانی بدنبال نگرانی‌ها از کمبود مواد غذایی در جهان، ارایه می‌شود؛ سپس در بخش سوم، بطور مختصر آخرین محدودیت‌های تجاری اعمال شده کشورها در زمینه مواد غذایی و همچنین در بخش چهارم وضعیت این قبیل محدودیت‌ها در خصوص تجهیزات دارویی و پزشکی ارایه می‌شود؛ بخش پنجم به ارایه سیاست‌های تجاری موقت جمهوری اسلامی ایران در خصوص فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی که از هفتم اسفند ۱۳۹۸ تاکنون اعمال شده، پرداخته است و بخش پایانی به جمع بندی گزارش اختصاص دارد.

۲- محورهای بیانیه سه سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی (فائو)، سازمان بهداشت جهانی و سازمان تجارت

جهانی در جهت حفظ امنیت غذایی جهان در ۳۱ مارس ۲۰۲۰^۱

- میلیون‌ها نفر در سراسر جهان به دلیل امنیت غذایی و معیشتی خود به تجارت بین‌المللی مواد غذایی وابسته‌اند. از آنجا که کشورها به منظور مقابله با شیوع بیماری کرونا، باید اقداماتی را نیز در جهت حفظ امنیت غذایی جامعه خود انجام دهند، لازم است تا تأثیرات احتمالی آن بر عرضه مواد غذایی یا پیامدهای ناخواسته در تجارت جهانی به حداقل برسد.
- کشورها در تصمیم‌گیری برای حمایت از سلامت و رفاه شهروندان خود باید اطمینان حاصل کنند که اقدامات مرتبط با تجارت باعث اختلال در زنجیره تأمین مواد غذایی در جهان نمی‌شود.
- محدودیت‌های تجاری غیرمنطقی مواد غذایی می‌تواند با نگرانی‌های غیرقابل توجیه در مورد امنیت غذایی همراه باشد. اگر چنین سناریویی تحقق یابد، زنجیره تأمین مواد غذایی مختل شده و عواقب ناخوشایندی را برای امنیت مواد غذایی جوامع مختلف رقم می‌زند.
- عدم اطمینان در مورد دسترسی به مواد غذایی می‌تواند ضمن ایجاد موجی از محدودیت صادرات، کمبودی در بازار جهانی ایجاد کند. چنین واکنش‌هایی می‌تواند تعادل بین عرضه و تقاضای مواد غذایی را تغییر دهد و در نتیجه باعث افزایش نوسانات قیمت شود.
- از بحران‌های قبلی همانند بحران مالی سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۷ می‌توان دریافت که اقدامات سریع و غیرمنطقی به ویژه برای کشورهای کم درآمد، کمبود مواد غذایی را بدنبال خواهد داشت.
- باید اطمینان حاصل شود که اطلاعات مربوط به اقدامات تجاری کشورها در خصوص مواد غذایی، به موقع در اختیار همه کشورها قرار بگیرد. این موضوع علاوه بر آنکه شرایط عدم اطمینان را کاهش می‌دهد به تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان و بازرگانان اجازه می‌دهد تا تصمیمات آگاهانه‌تر بگیرند. مهمتر از همه، این امر از خریدهای غیرضروری و احتکار مواد غذایی و سایر موارد ضروری جلوگیری می‌کند.

۳- آخرین محدودیت‌های تجاری اعمال شده در جهان بر مواد غذایی و کشاورزی

کشورهای مختلف جهان تمهیداتی را در رابطه با محصولات غذایی و کشاورزی به منظور کاهش تبعات شیوع بیماری Covid-19 بر امنیت غذایی خود به شرح زیر اتخاذ کردند (کشورهای اقدام‌کننده و شرح کامل اقدامات در جدول ۱ ارایه شده است):

- گندم و آرد گندم؛ کشورهای مقدونیه، قرقیزستان و قزاقستان بر صادرات این محصول ممنوعیت موقت ایجاد نمودند.
- برنج؛ کشورهای قرقیزستان، هند، پاکستان، ویتنام، فیلیپین بر صادرات برنج در جهت تامین امنیت غذایی کشور خود ممنوعیت موقت اعمال نمودند. همچنین کامبوج نیز سیاست محدودیت در سهم صادرات برنج از کل تولید بکار برده است.

¹ . COVID-19: WTO-FAO-WHO ignore crucial link in food supply chain on March 31 2020

- لبنیات؛ کشور روسیه با ممنوعیت واردات، آرژانتین با جایگزینی اعطای مجوز واردات بصورت دستی و حذف اعطای مجوز بصورت الکترونیکی و السالوادور با حذف موقت تعرفه واردات در خصوص این محصولات از ابزارهای محدودکننده تعرفه‌ای و غیرتعرفه‌ای استفاده کردند. کشور سوئیس نیز اقدام به آزاد کردن سهمیه واردات کره و کاهش تعرفه آن کرد.
- گوشت و ماهی؛ کشورهای روسیه، قزاقستان، موریس و آرژانتین با استفاده از ابزارهای تعرفه‌ای و اقدامات بهداشتی و نباتی در واردات ممنوعیت موقت ایجاد نموده‌اند. واردات این محصولات از ایران نیز از طرف کشور موریس تا اطلاع ثانوی ممنوع اعلام شد.

۴- آخرین محدودیت‌های تجاری اعمال شده در جهان بر فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی

در رابطه با فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی نیز کشورهای مختلف جهان تمهیدات محدودکننده‌ای را به شرح زیر به اجرا گذاشتند (کشورهای اقدام‌کننده و شرح کامل اقدامات در جدول ۲ ارائه شده است):

- تجهیزات شخصی خاص و تجهیزات محافظتی: کشورهای چین، کلمبیا، اکوادور، ساحل عاج، اتحادیه اروپا، هند، اندونزی، مالزی، مراکش، پاکستان، پرغال، آفریقای جنوبی، تایلند، اکراین و سوئیس بر روی ماسک و تجهیزات محافظتی محدودیت‌های صادراتی وضع کرده‌اند. در این میان هند علاوه بر ممنوعیت صادرات این کالاها، به طور خاص بر روی ماسک محدودیت صادراتی نیز ایجاد کرده است و در مقابل اروگوئه تعرفه واردات این کالاها را حذف کرده است.
- ضدعفونی‌کننده‌ها: کشورهای اندونزی، هند، ساحل عاج، قرقیزستان، پاکستان، آفریقای جنوبی، اوکراین، صادرات این کالاها و مواد اولیه تولید آن‌ها را ممنوع اعلام کرده است.
- تجهیزات پزشکی و دستگاه‌های کمک تنفسی: کشورهای اوکراین، هند، روسیه بر روی این تجهیزات پزشکی به طور موقت ممنوعیت صادرات اعمال نموده است. همچنین هند برای واردات این تجهیزات نیز تعرفه واردات را کاهش داده است.

۵- سیاست‌های تجاری موقت ایران در خصوص فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی

ایران نیز همانند سایر کشورها از تاریخ شیوع بیماری کرونا دستورالعمل و بخشنامه‌هایی به منظور جلوگیری از شیوع بیماری کرونا در خصوص تجارت تجهیزات پزشکی و فرآورده‌های دارویی به شرح زیر ابلاغ کرده است:

- صادرات مواد اولیه تولید ماسک‌های پزشکی تا اطلاع ثانوی ممنوع است. بخشنامه شماره ۲۹۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۷
- کلیه گمرکات اجرایی مکلف به انجام تشریفات گمرکی و ترخیص فوری ملزومات مورد نیاز (کیت‌های تشخیصی، ماسک، دستکش، الکل و...) برای مقابله با ویروس کرونا و ارائه تسهیلات و تسریع در خروج کالا گردیدند. بخشنامه شماره ۳۰۷ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۹

- کنترل و نظارت بر اقلام موضوع ممنوعیت صادرات اقلام بهداشتی محافظت شخصی و مواد اولیه و اقلام مرتبط و ارسال گزارش اظهارنامه‌های ابطالی. بخشنامه شماره ۳۰۳ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۷
- تاکید بر ارسال آمار محموله‌های اقلام بهداشتی محافظت شخصی و مواد اولیه تولید آنها و کلیه اقلام مرتبط موضوع اظهارنامه‌های صادراتی ابطالی و همچنین نگهداری احتمالی اقلام مذکور تحویلی به انبارهای عمومی و مناطق آزاد و ویژه اقتصادی. بخشنامه شماره ۳۰۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۹
- اعلام فهرست ۲۰ واحد تولیدی ماسک تنفسی؛ ارائه تسهیلات و تسریع در انجام تشریفات گمرکی بصورت خارج از نوبت و ترخیص با حداقل اسناد به این شرکت‌ها. بخشنامه شماره ۳۱۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۵

۶- جمع‌بندی

- رؤسای سه سازمان بین‌المللی شامل سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی (فائو)، سازمان بهداشت جهانی و سازمان تجارت جهانی با صدور بیانیه‌ای مشترک هشدار دادند که اگر مقامات کشورها نتوانند «به طور مناسبی» بحران ویروس کرونا را کنترل کنند، احتمال کمبود مواد غذایی در سراسر جهان وجود دارد. لذا بایستی با حمایت از تولیدکنندگان مواد غذایی در سطح فرآوری و خرده‌فروشی به حفظ زنجیره‌های تأمین مواد غذایی کمک نمود.
- بررسی کشورها نشان داد که اکثر کشورها برای حفظ امنیت غذایی مردم خود از سیاستهای محدودکننده جهت صادرات در رابطه با محصولات غذایی استراتژیک از جمله حیوانات زنده، فرآورده‌های گوشت و ماهی، سبزیجات و فرآورده‌های آنها اتخاذ کرده‌اند.
- کشورهای مختلف جهان تمهیداتی را برای مبارزه با شیوع بیماری کرونا در رابطه با محصولات غذایی و کشاورزی اتخاذ کردند. به عنوان مثال کشورهای مقدونیه، قرقیزستان و قزاقستان بر صادرات گندم و آرد گندم ممنوعیت موقت ایجاد نمودند. کشورهای قرقیزستان، هند، پاکستان، ویتنام، فیلیپین در جهت تامین امنیت غذایی بر صادرات برنج ممنوعیت موقت اعمال نمودند. همچنین کامبوج نیز سیاست محدودیت در سهم صادرات برنج از کل تولید بکار برده است. علاوه بر این در خصوص لبنیات نیز روسیه با ممنوعیت واردات، آرژانتین با جایگزینی اعطای مجوز واردات بصورت دستی و حذف اعطای مجوز بصورت الکترونیکی و السالوادور با حذف موقت تعرفه واردات محدودیت ایجاد کردند. این محدودیت‌ها در خصوص گوشت و ماهی نیز اعمال شده است، بطوری که کشورهای روسیه، قزاقستان، موریس و آرژانتین با استفاده از ابزارهای تعرفه‌ای و اقدامات بهداشتی و نباتی در واردات ممنوعیت موقت ایجاد نموده‌اند. واردات این محصولات از ایران نیز از طرف کشور موریس تا اطلاع ثانوی ممنوع اعلام شد.
- در رابطه با فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی نیز کشورهای مختلف جهان تمهیدات محدودکننده‌ای را اعمال کردند؛ از جمله کشورهای چین، کلمبیا، اکوادور، ساحل عاج، اتحادیه اروپا، هند، اندونزی، مالزی، مراکش، پاکستان، پرتغال، آفریقای جنوبی، تایلند، اوکراین و سوئیس روی ماسک و تجهیزات محافظتی

محدودیت‌های صادراتی وضع کرده‌اند. در این میان هند علاوه بر ممنوعیت صادرات این کالاها، به طور خاص بر ماسک محدودیت صادراتی نیز ایجاد کرده است و اروگوئه نیز تعرفه واردات این کالاها را حذف کرده است. علاوه بر این کشورهای اندونزی، هند، ساحل عاج، قرقیزستان، پاکستان، آفریقای جنوبی، اوکراین، صادرات ضدعفونی‌کننده‌ها و مواد اولیه تولید آن‌ها را ممنوع اعلام کرده است. همچنین کشورهای اوکراین، هند، روسیه ممنوعیت موقت صادرات تجهیزات پزشکی را اعمال نمودند. هند تعرفه واردات این تجهیزات را کاهش داده است.

- در مورد بسیاری از کشورها سیاست‌های محدودکننده تجاری تا پایان مارس بوده است که به دلیل طولانی شدن دوره شیوع بیماری، مجدداً تمدید شده است. کشورها در تمدید محدودیت‌ها، بین سه تا شش ماه محدودیت تجاری برای مواد غذایی و کشاورزی با استفاده از ابزارهای تجاری و اقدامات بهداشتی و گیاهی ایجاد کردند. در این میان هند و پاکستان دوره محدودیت‌های تجاری را تا زمان پایان بیماری و الجزایر و کامبوج تا اطلاع ثانوی تعیین کردند. در زمینه فرآورده‌های دارویی و تجهیزات پزشکی محدودیت‌های صادراتی اعمال شده، عمدتاً شش ماهه بوده است؛ اما در این میان کشور تایلند، ممنوعیت صادرات ماسک را تا یک سال و کشور چین واردات برخی اقلام دارویی و پزشکی از آمریکا را به مدت یکسال معاف از تعرفه و اخذ ارزش افزوده کرد.

- در ایران نیز همانند سایر کشورها برای جلوگیری از شیوع ویروس کرونا، از هفتم اسفند سال گذشته (۱۳۹۸) تعداد پنج دستورالعمل و بخشنامه گمرکی مبنی بر ممنوعیت صادرات مواد اولیه تولید ماسک‌های پزشکی تا اطلاع ثانوی و همچنین ابطال کلیه مجوزهای صادرات اقلام بهداشتی محافظت شخصی ابلاغ شده است.

۷- منابع

[۱] https://www.wto.org/english/tratop_e/covid19_e/covid19_e.htm

[۲] <https://www.macmap.org/es/covid19>

[۳] <http://www.fao.org/news/story/en/item/1268719/icode/>

[۴] گمرک جمهوری اسلامی ایران (<http://www.arshittrading.com/fa/page>).

۸- پیوست

جدول ۱: آخرین محدودیتهای صادراتی و وارداتی در خصوص مواد غذایی و کشاورزی کشورها جهت مقابله با ویروس کرونا (۲ آوریل ۲۰۲۰)

کشور	قوانین گمرکی	نوع سیاست	تاریخ تصمیم‌گیری و اجرا
الجزایر	ممنوعیت صادرات کلیه مواد و محصولات غذایی	ابزارهای تعرفه‌ای	۲۲ مارس ۲۰۲۰ تا اطلاع ثانوی
روسیه	ممنوعیت موقت واردات حیوانات زنده و تزئینی دریایی از جمله حشرات، بندپایان، دوزیستان، خزندگان و سایر حیوانات زنده از چین (سرفصل کد ۰۱ HS)	محدودیت‌های کمی ^۲	۳ مارس ۲۰۲۰
روسیه	تمدید ممنوعیت واردات سبزیجات (سرفصل کد ۰۷ و ۲۰)، میوه (سرفصل کد ۰۸)، ماهی و گوشت (سرفصل کد ۱۶)، شیر و لبنیات (سرفصل کد ۰۴) از اتحادیه اروپا و سایر کشورها	ابزارهای تعرفه‌ای	۱۹ مارس ۲۰۲۰
روسیه	ممنوعیت موقت صادرات انواع غلات و فرآورده‌های آن (سرفصل کد HS ۱۰ و ۱۹)	ابزارهای تعرفه‌ای	۲۳ مارس ۲۰۲۰ به مدت ۱۰ روز
تایلند	ممنوعیت موقت صادرات برخی از مواد و فرآورده‌های غذایی کد HS ۰۴۰۷۲۱ و ۰۴۰۷۲۹ تخم پرندگان، با هدف جلوگیری از کمبود شدید مواد غذایی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزار شفافیت	۳۰ مارس
تایلند	ممنوعیت موقت صادرات برخی از مواد و فرآورده‌های غذایی کد HS ۰۴۰۷۲۱ و ۰۴۰۷۲۹ تخم پرندگان، با هدف جلوگیری از کمبود شدید مواد غذایی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	محدودیت‌های کمی	۳۰ مارس
تایلند	ممنوعیت موقت صادرات تخم پرندگان در زیر فصل کد HS ۰۴۰۷۲۹ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه‌ای	۲۶ مارس تا ۱ آوریل
تایلند	تمدید ممنوعیت موقت صادرات برخی از مواد و فرآورده‌های غذایی با هدف جلوگیری از کمبود شدید مواد غذایی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	محدودیت‌های کمی	۲ آوریل ۲۰۲۰
تایلند	تمدید ممنوعیت موقت صادرات برخی از مواد و فرآورده‌های غذایی با هدف جلوگیری از کمبود شدید مواد غذایی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزار شفافیت ^۳	۲ آوریل ۲۰۲۰

۲. Quantitative restrictions (QR)

۳. Transparency Toolkit (ER)

کشور	قوانین گمرکی	نوع سیاست	تاریخ تصمیم‌گیری و اجرا
مقدونیه شمالی	ممنوعیت موقت صادرات گندم در زیر فصل کدهای HS: ۱۰۰۱۱۹، ۱۰۰۱۹۱، ۱۰۰۱۹۹ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه‌ای	۱ آوریل تا ۳۰ آوریل ۲۰۲۰
مقدونیه شمالی	ممنوعیت موقت صادرات گندم و آرد گندم، در شرایط اضطراری به دلیل شیوع بیماری Covid-19، برای حفظ سلامت انسان و جلوگیری از بحران کمبود	ابزار شفافیت	۲ آوریل ۲۰۲۰
مقدونیه شمالی	ممنوعیت موقت صادرات گندم و آرد گندم، در شرایط اضطراری به دلیل شیوع بیماری Covid-19، برای حفظ سلامت انسان و جلوگیری از بحران کمبود	محدودیت‌های کمی	۱ آوریل ۲۰۲۰
قرقیزستان	ممنوعیت موقت صادرات محصولات غذایی منتخب با هدف تأمین مواد غذایی و سایر محصولات تکمیلی آن برای مردم قرقیزستان کدهای HS: ۱۰۰۱، ۱۰۰۶، ۱۵۱۲، ۱۹۰۲، ۰۴۰۷۱۱، ۰۴۰۷۲۱، ۱۷۰۱۹۹، ۱۲۱۴۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزار شفافیت	۳۱ مارس ۲۰۲۰
قرقیزستان	ممنوعیت صادرات مواد غذایی استراتژیک و سایر محصولات مرتبط با آن جهت جلوگیری از کمبود آنها برای مردم قرقیزستان کدهای HS: ۱۰۰۱، ۱۰۰۶، ۱۵۱۲، ۱۹۰۲، ۰۴۰۷۱۱، ۰۴۰۷۲۱، ۲۳۰۲، ۲۳۰۹، ۲۵۰۱۰۰	محدودیت‌های کمی	۲۴ مارس ۲۰۲۰
قرقیزستان	ممنوعیت موقت صادرات برخی محصولات غذایی (به عنوان مثال گندم، آرد گندم، روغن پخت و پز، برنج، تولید ماکارونی، تخم مرغ، شکر، نمک یددار، خوراک دام (یونجه، نی، خوراک مخلوط، سبوس و دانه های خوراکی)) در زیر فصل کدهای HS: ۰۴۰۷۱۱، ۰۴۰۷۲۱، ۱۰۰۱، ۱۰۰۶، ۱۱۰۱۰۰، ۱۲۱۴۹۰، ۱۵۱۲، ۱۹۰۲، ۲۳۰۲، ۲۳۰۹، ۲۵۰۱۰۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه‌ای	۲۲ مارس به مدت ۶ ماه
موریس	ممنوعیت موقت واردات حیوانات زنده از جمله ماهی کد HS ۰۳ از چین، ایتالیا، ایران، کره جنوبی، سوئیس و کشورهای عضو اتحادیه اروپا تا اطلاع ثانوی	اقدامات بهداشتی و گیاهی ^۴	۲۳ مارس ۲۰۲۰
اندونزی	الزام انجام آزمایش COVID-19 برای واردات پستانداران و حیوانات خانگی کد HS ۰۱ و ۰۳ از هنگ کنگ و چین	اقدامات بهداشتی و گیاهی	۲۰ مارس ۲۰۲۰
قزاقستان	ممنوعیت موقت واردات و ترانزیت ماهی زنده و فرآورده های ماهی کد HS ۰۳ و ۱۶ از چین تا اطلاع ثانوی	اقدامات بهداشتی و گیاهی	۲۸ فوریه ۲۰۲۰

۴. Sanitary and phytosanitary measures (SPS)

کشور	قوانین گمرکی	نوع سیاست	تاریخ تصمیم‌گیری و اجرا
قزاقستان	ممنوعیت موقت صادرات گندم، شکر سفید، سیب زمینی، هویج، شلغم و کلم	ابزارهای تعرفه ای	۲۲ مارس لغایت ۱۵ آوریل ۲۰۲۰
آرژانتین	حذف محصولات خاصی از لیست نیاز به مجوز واردات خودکار و ارائه صدور مجوز واردات غیرخودکار (زیر فصل کد HS: گوشت و احشاء خوراکی (۰۲)، شیر و محصولات لبنی (۰۴)، قهوه و چای (۰۹)، فرآورده های گوشت و ماهی (۱۶)، قند و شکر و شیرینی (۱۷)، کاکائو (۱۸)، فرآورده های غلات (۱۹)، فرآورده های سبزیجات (۲۰)، فرآورده های خوراکی گوناگون (۲۱)، خوراکی های آماده برای حیوانات (۲۱)) به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۱۸ مارس ۲۰۲۰
السالوادور	حذف موقت تعرفه واردات مواد غذایی خاص در فصول HS: شیر و محصولات لبنی (۰۴)، سبزیجات (۰۷)، غلات (۱۰)، محصولات صنعتی آردسازی (۱۱)، فرآورده های سبزیجات (۲۰) و فرآورده های خوراکی گوناگون (۲۱) به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۲۰ مارس ۲۰۲۰
اندونزی	حذف موقت صدور گواهینامه واردات پیاز و سیر (کد HS ۰۷۰۳) به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۱۸ مارس ۲۰۲۰ تا ۳۱ می ۲۰۲۰
آمریکا	ممنوعیت موقت واردات برخی از محصولات از چین مصوب در تاریخ ۱ سپتامبر ۲۰۱۹ شامل آبزیان دریایی و حیوانات زنده تزئینی (سرفصل کد HS ۰۳) به دلیل شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۱۰ مارس لغایت ۱ سپتامبر ۲۰۲۰
هند	ممنوعیت موقت صادرات برنج (کد ۱۰۰۶) تا پایان بیماری Covid-19 جهت امنیت غذایی مردم در هنگام شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۱۵ مارس تا پایان بیماری
پاکستان	ممنوعیت موقت صادرات برنج (کد ۱۰۰۶) تا پایان بیماری Covid-19 جهت امنیت غذایی مردم در هنگام شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۱۵ مارس تا پایان بیماری
سوئیس	آزاد شدن سهمیه واردات کره و تخم مرغ جهت امنیت غذایی مردم در هنگام شیوع بیماری Covid-19	محدودیت‌های کمی	۱ آوریل ۲۰۲۰
سوئیس	کاهش تعرفه واردات کره و تخم مرغ جهت امنیت غذایی مردم در هنگام شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۲ آوریل لغایت ۱ ژوئن ۲۰۲۰
ویتنام	تمدید ممنوعیت صادرات موقت برنج جهت امنیت غذایی مردم در هنگام شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۳۰ مارس ۲۰۲۰
فیلیپین	ممنوعیت موقت صادرات برنج جهت امنیت غذایی مردم در هنگام شیوع بیماری Covid-19	ابزارهای تعرفه ای	۲۷ مارس ۲۰۲۰

کشور	قوانین گمرکی	نوع سیاست	تاریخ تصمیم‌گیری و اجرا
کامبوج	محدودیت در سهم صادرات برنج جهت امنیت غذایی مردم در هنگام شیوع بیماری Covid-19	محدودیت‌های کمی	۵ آوریل ۲۰۲۰ تا اطلاع ثانوی

جدول ۲: آخرین سیاست‌های تجاری کشورها در زمینه تجهیزات پزشکی جهت مقابله با ویروس کرونا (۲) آوریل ۲۰۲۰

کشور	سیاست‌های تجاری	تاریخ اجرا
چین	اصلاحیه فهرست معرفی شده محصولات وارداتی از ایالات متحده به طور موقت از اخذ ۱۰ درصد نرخ ارزش افزوده و افزایش تعرفه معاف هستند (در زیرفصل‌های کدهای HS ۴۳، ۴۴، ۴۷، ۴۹، ۸۴، ۸۵، ۹۰)	۲۸ فوریه ۲۰۲۰ تا ۲۷ فوریه ۲۰۲۱
چین	کاهش موقتی تعرفه واردات تجهیزات پزشکی، مواد اولیه پزشکی، محصولات کشاورزی، گوشت	۶ فوریه ۲۰۲۰
کلمبیا	ممنوعیت صادرات موقت تجهیزات شخصی خاص و محافظتی در فصول ۲۲، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۸، ۶۳، ۹۰، ۹۲ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۲ مارس ۲۰۲۰ به مدت ۶ ماه
کلمبیا	حذف موقت تعرفه واردات در برخی از تجهیزات حفاظتی شخصی، مواد اولیه و کالاهای بهداشتی که در داخل کشور تولید نمی‌شود در زیر فصل‌های کدهای HS ۳۲، ۳۴، ۳۵، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۲، ۴۸، ۵۸، ۷۰، ۷۳، ۷۴، ۷۶، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۷، ۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱۶ مارس ۲۰۲۰ برای ۶ ماه
ساحل عاج	ممنوعیت موقت صادرات تجهیزات شخصی خاص و تجهیزات محافظتی (ماسک صورت، ضد عفونی کننده‌ها) و تجهیزات پزشکی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱۸ مارس
اکوادور	حذف موقت تعرفه واردات ماسک در کد ۶۳۰۷۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲ مارس
اتحادیه اروپا	مجوز موقت صادرات تجهیزات محافظ شخصی در سرفصل‌های کدهای HS ۳۹، ۴۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19 * همچنین ورود این محصولات از کشورهای عضو EFTA از مالیات معاف هستند.	۱۵ مارس ۲۰۲۰ برای ۶ هفته
اتحادیه اروپا	اجرای خطوط سبز تحت دستورالعمل اقدامات مدیریت مرزها برای حمایت از ورود کالاها و خدمات اساسی به منظور حفظ عملکرد زنجیره‌های تأمین در سطح اتحادیه اروپا	۲۴ مارس ۲۰۲۰
هند	محدودیت صادرات در تجهیزات محافظ شخصی / ماسک و لوازم رگ‌گیری در کدهای HS ۶۲۱۷۹۰، ۳۹۲۶۹۰، ۶۳۰۷۹۰، ۹۰۱۸۵۰، ۹۰۱۸۹۰، ۹۰۲۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۳۱ ژانویه ۲۰۲۰
هند	ممنوعیت صادرات ماسک‌های جراحی / ماسک یکبار مصرف، کلیه دستکش‌ها به جز دستکش NBR؛ کلیه ابزارها و ابزارهای چشمی (تحت ITCHS ۹۰۱۸۵۰ به جز عینک‌های پزشکی)؛ تیغه‌های جراحی؛ کفشهای یکبار مصرف؛ دستگاه کمک تنفسی (که توسط غواصان، کوهنوردان و آتش‌نشانان مورد استفاده قرار می‌گیرد)؛ ماسک‌های گازی با جاذب	۸ فوریه ۲۰۲۰

کشور	سیاست های تجاری	تاریخ اجرا
	شیمیایی برای تصفیه در برابر بخار سمی ، دود ، گازها ؛ برزنت ؛ کمر بند نوار نقاله PVD و دستگاه های بیوپسی) به دلیل شیوع بیماری Covid-19	
هند	ممنوعیت صادرات فرآورده های دارویی تحت کدهای HS زیر: ۲۹۳۳۲۹ ، ۲۹۳۳۵۹ ، ۲۹۳۶۲۲ ، ۲۹۳۶۲۵ ، ۲۹۳۶۲۶ ، ۲۹۳۷۲۳ ، ۲۹۴۱۴۰ ، ۲۹۴۱۵۰ ، ۲۹۴۱۹۰ ، ۲۹۴۲۰۰ ، ۳۰۰۴۲۰ ، ۳۰۰۴۳۹ ، ۳۰۰۴۵۰ ، ۳۰۰۴۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۳ مارس ۲۰۲۰
هند	محدودیت در سهمیه صادرات در انواع ماسک، مواد اولیه منسوجات برای تهیه ماسک و لباس ایمنی تحت کدهای HS ۳۹۲۶۹۰ ، ۶۲۱۷۹۰ ، ۶۳۰۷۹۰ ، ۹۰۱۸ ، ۹۰۲۰ ، ۵۶۰۳۱۱ و ۵۶۰۳۱۲ و ۵۶۰۳۱۳ ، ۵۰۳۱۴ ، ۵۶۰۳۹۱ ، ۵۶۰۹۲ ، ۵۶۰۳۹۳ و ۵۶۰۳۹۴ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱۹ مارس ۲۰۲۰
هند	محدودیت در سهمیه صادرات دستگاه های کمک تنفسی شامل هر دستگاه تنفسی مصنوعی یا اکسیژن درمانی یا هر دستگاه / دستگاه تنفسی و ضد عفونی کننده دیگر شامل کدهای HS ۳۰۰۴۹۰ ، ۳۴۰۱ ، ۳۴۰۲ ، ۳۸۰۸۹۴ ، ۹۰۱۸ ، ۹۰۱۹ ، ۹۰۲۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۴ مارس ۲۰۲۰
هند	واردات آزاد و نامحدود و کاهش تعرفه واردات از ۱۰ درصد به ۵ درصد برخی از ابزارها و دستگاههای خاص پزشکی و جراحی کدهای ۹۰۱۸ ، ۹۰۱۹ ، ۹۰۲۰ ، ۹۰۲۱ ، ۹۰۲۲	۱ فوریه ۲۰۲۰
هند	محدودیت صادرات هیدروکسی کلروکین و سایر محصولات اولیه بهداشتی در کدهای ۳۰۰۴۹۰ ، ۳۴۰۱ ، ۳۴۰۲ ، ۹۴ ، ۳۸۰۸ ، ۹۰۱۸ ، ۹۰۱۹ ، ۹۰۲۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۵ مارس
هند	تمدید خودکار ۳۵ روزه مجوزهای واردات آهن و فولاد و ترکیبات آنها در فصول ۷۲ ، ۷۳ و ۸۶ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۳۱ مارس
هند	واردات آزاد محصولات خاص پزشکی و جراحی و ابزار و تجهیزات آنها در فصول ۹۰۱۸ ، ۹۰۱۹ ، ۹۰۲۰ ، ۹۰۲۱ ، ۹۰۲۲ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱ آوریل
هند	کاهش تعرفه واردات (از ۱۰٪ به ۵٪) در وسایل پزشکی و جراحی در فصول ۹۰۱۸ ، ۹۰۱۹ ، ۹۰۲۰ ، ۹۰۲۱ ، ۹۰۲۲ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱ آوریل
اندونزی	ممنوعیت موقت صادرات مواد ضد عفونی کننده، مواد اولیه ساخت ماسک، تجهیزات محافظ شخصی در کدهای ۲۲ ، ۳۰ ، ۳۸ ، ۵۶ ، ۶۲ ، ۶۳ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱۸ مارس ۲۰۲۰ تا ۳۰ ژوئن ۲۰۲۰
اندونزی	حذف موقت صدور گواهینامه واردات الزامات مربوط به واردات محصولات خاص پزشکی ماسک و تجهیزات محافظ شخصی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۳ مارس تا ۳۰ ژوئن ۲۰۲۰
قرقیزستان	ممنوعیت موقت صادرات دستمال مرطوب و غیره، محصولات ضد باکتریایی و ضد عفونی کننده‌ها در کدهای ۳۴۰۱ ، ۳۴۰۸ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۲ مارس به مدت ۶ ماه
مالزی	ممنوعیت موقت صادرات ماسک صورت در کدهای ۶۳۰۷۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۰ مارس

کشور	سیاست های تجاری	تاریخ اجرا
مراکش	ممنوعیت موقت صادرات ماسک صورت در کدهای ۶۳۰۷۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۳ مارس
پاکستان	ممنوعیت موقت صادرات تجهیزات شخصی - بهداشتی و تجهیزات محافظ (ماسک صورت، دستکش، ضد عفونی کننده ها، عینک ها، لباسهای محافظتی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۴ مارس ۲۰۲۰
پرتغال	حذف موقت تعرفه واردات تجهیزات محافظ شخصی و محصولات دارویی به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱۶ مارس ۲۰۲۰
آفریقای جنوبی	ممنوعیت موقت صادرات تجهیزات شخصی - بهداشتی و تجهیزات محافظ ماسک، ضد عفونی کننده در کدهای ۳۰۰۸۹۴، ۳۰۰۷۹۰، ۶۳۰۷۹۰، ۹۰۲۰۰۰، ۲۹۳۳۳۹، ۲۹۳۳۴۹، ۲۹۳۳۹۹، ۳۰۰۲۱۲، ۳۰۰۲۲۰، ۳۰۰۴۳ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۷ مارس
سوئیس	مجوز موقت صادرات تجهیزات محافظ شخصی در سرفصل کدهای HS ۳۹؛ ۴۰؛ ۴۱؛ ۶۲؛ ۶۳؛ ۹۰) به دلیل شیوع بیماری Covid-19 منوط به مجوز صادرات توسط دبیرخانه امور خارجه امور اقتصادی * همچنین ورود این محصولات از کشورهای عضو EFTA از مالیات معاف هستند.	۲۶ مارس ۲۰۲۰
تایلند	ممنوعیت موقت صادرات ماسک جراحی؛ ماسک صورت برای محافظت در برابر گرد و غبار، دود یا سم در کدهای ۶۳۰۷۹۰ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۵ فوریه ۲۰۲۰ به مدت یک سال
اوکراین	محدودیت موقت صادرات در لباس آزمایشگاه ضد آب؛ یکبار مصرف، دستکش و دیگر مواد پلیمری؛ دستکش های پزشکی نیتریل، دستکش بدون پودر نیتریل؛ ماسک صورت پزشکی و جراحی؛ عینک ایمنی؛ دستگاه های کمک تنفسی، الکل اتیل و انواع آن در کدهای ۶۲۱۰۱۰، ۴۰۱۵۱۱، ۴۰۱۵۱۹، ۴۰۷۹۰، ۶۳۰۷۹۰، ۹۰۰۴۹۰، ۹۰۲۰۰۰، ۲۲۰۷ ممنوعیت موقت صادرات تخم پرندگان در زیر فصل کد HS ۰۴۰۷۲۹ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۱۴ مارس لغایت ۱ ژوئن ۲۰۲۰
اروگوئه	حذف موقت تعرفه واردات تجهیزات محافظ شخصی و محصولات دارویی در فصل های HS ۲۸، ۳۰، ۳۴، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۵۶، ۶۲، ۶۳، ۶۵، ۹۰، ۹۴ به دلیل شیوع بیماری Covid-19	۲۳ مارس ۲۰۲۰
روسیه	حذف محدودیت های گمرکی و ایجاد مسیر سبز برای داروها و فرآورده های دارویی و تجهیزات پزشکی تعیین نرخ عوارض گمرکی صفر برای این محصولات	۲۰ مارس به مدت یک ماه
ایران	ممنوعیت موقت صادرات ماسک و گان	فوریه ۲۰۲۰ به مدت سه ماه